

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W PIASECZNI

z dnia r.

w sprawie przyznania w roku 2026 dla Parafii św. Anny w Piasecznie dotacji celowej na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku wpisanym do gminnej ewidencji zabytków, znajdującym się na terenie Gminy Piaseczno - cmentarz parafialny św. Anny w Piasecznie - pomnik nagrobny ROZALII Z KALIŃSKICH CHMIELEWSKIEJ (GEZ 103)

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) oraz art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1292 ze zm.), § 7 uchwały Nr 93/VIII/2024 Rady Miejskiej w Piasecznie z dnia 28 sierpnia 2024 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, znajdujących się na terenie Gminy Piaseczno (Dz. Urzęd. Woj. Maz. z 2024 r. poz. 8835), Rada Miejska w Piasecznie uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyznaje się Parafii Rzymskokatolickiej Św. Anny w Piasecznie z budżetu Gminy Piaseczno na 2026 r. dotację celową na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku wpisanym do gminnej ewidencji zabytków, znajdującym się na terenie Gminy Piaseczno - **pomnik nagrobny ROZALII Z KALIŃSKICH CHMIELEWSKIEJ (GEZ 103)** w wysokości **12 000,00 zł** (dwanaście tysięcy złotych 00/100), tj. w przybliżeniu **38%** nakładów koniecznych na wykonanie tych prac.

§ 2.

Źródłem pokrycia zobowiązania określonego w § 1 są dochody własne Gminy.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Piaseczno.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY

Teresa Piekarczyk

UZASADNIENIE

Dotacja celowa jest przyznawana na podstawie uchwały nr 93/VIII/2024 Rady Miejskiej w Piasecznie z dnia 28 sierpnia 2024 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, znajdujących się na terenie Gminy Piaseczno. Dotację celową na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przyznaje się na podstawie złożonego wniosku i na zasadach określonych w uchwale. **Wniosek dotyczy - pomnik nagrobny ROZALII Z KALINSKICH CHMIELEWSKIEJ** (sektor II, rząd 1-2, grób 2a, czas powstania: ok. 1918 roku). Cmentarz wpisany jest do Rejestru Zabytków nr A-1324 z 01-02-1991 r.

Jest to piaskowcowy postument z wykutym wgłębnie epitafium, stojący bezpośrednio na ziemi, bez widocznej podmurówki. Wokół postumentu umieszczono w bezpośrednim, bardzo bliskim sąsiedztwie trzy nowe groby. Wykonany został tradycyjnymi metodami kamieniarskimi, powierzchnię wyszlifowano. Postument wykonano z jednego monobloku drobnoziarnistego szarego piaskowca, któremu nadano kształt prostopadłościennego postumentu na niewielkiej podstawie, zwieńczenia o dwóch połaciach wklęsline wyciętych. Od góry nakrywa jest poziomo zacięta z pozostałym postumentem, najprawdopodobniej po niezachowanym krzyżu (widocznym na archiwalnych zdjęciach). Od lica na nakrywie wyprofilowano kształt odpowiadający dwóm nakładającym się jedna nad drugą literom lambda. Na postumencie od frontu wyrzeźbiono wypukłą płytę z wykutą wgłębnie inskrypcją w majuskułe poświęconą zmarłej. Obiekt jest zabytkowym postumentem nagrobnym. Posadowiony bez podmurówki oraz izolacji przeciwwilgociowej, co sprzyja penetracji wilgoci bezpośrednio z gruntu i przyspieszeniu procesów destrukcyjnych, tj. podsiąkaniu kapilarnemu i penetracji soli. W części górnej, w miejscu po obsadzeniu pierwotnie krzyża wystąpił znaczny ubytek materiału skalnego. Tylne krawędzie wraz z dużym fragmentem skały odspoiła się od reszty. Nie zachował się ani krzyż, ani odlupany fragment piaskowcowego postumentu. Po krzyżu pozostał wydrążony otwór. Całą powierzchnię kamienia pokrywają ściśle przylegające nawarstwienia pochodzenia biologicznego. Kwaśne deszcze, ujemne temperatury, zamarzanie i odmarzanie wywołują procesy wypłukiwania spoiwa z piaskowca oraz powstawanie wżerów na powierzchni skały. Posadowienie nowych grobów zawłaszczających najbliższą przestrzeń w bezpośrednim sąsiedztwie zabytku nie pozostawia miejsca na godną i estetyczną ekspozycję pomnika.

Przedmiotowe celem jest ocalenie pamiątkowego pomnika przed całkowitym zniszczeniem, zahamowanie procesów degradacyjnych oraz poprawienie warunków ekspozycyjnych. Należy poddać pomnik kompleksowym zabiegom w pracowni konserwatorskiej. Należy poprawić warunki ekspozycji i przywrócić minimalnego pola grobowego. Pomnik powinien zostać posadowiony nieco wyżej na nowej, wzniesionej podmurówce kilkanaście centymetrów nad powierzchnią grunt, uzbrojona w izolację przeciwwilgociową. Obiekt należy poddać renowacji poprzez zabiegi oczyszczenia, usunięcia wszystkich nawarstwień, dezynfekcję, odsalanie oraz uzupełnienie drobnych ubytków na powierzchni. Duży ubytek formy wymaga zrekonstruowania poprzez fletowanie z materiału analogicznego od pierwotnego. Postuluje się wykonanie rekonstrukcji żelaznego krzyża na podstawie zachowanej archiwalnej fotografii. Powyższe czynności należy wykonać zgodnie z wytycznymi od Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Ze względu na zły stan techniczny przeprowadzenie remontu ma na celu powstrzymanie dalszego niszczenia obiektu oraz przywrócenie go do stanu pierwotnego.

Do wniosku dołączono dokumenty takie jak: postanowienie Starosty Piaseczyńskiego znak **ARB.6743.739.2025.JW** z 2025-12-16 oraz kopia decyzji MWKZ znak **ZRW.5142139.2025** z 03 lipca 2025 r. pozwalające na przeprowadzenie remontu wg programu prac konserwatorskich. Ze względu na wieloletnią postępującą degradację pomnik jest aktualnie w stanie wymagającym natychmiastowego remontu. Uzasadnione jest podjęcie wszelkich działań umożliwiających trwałe zachowanie tego wartościowego historycznego obiektu. Realizacja przedstawionych prac konserwatorskich i robót budowlanych jest niezbędna dla zabezpieczenia pierwotnej substancji obiektu, jego zachowania oraz odtworzenia zniszczonej struktury obiektu. Przyczyni się ona również do zatrzymania procesu degradacji zabytku. Zatem, realizacja inwestycji zgodnie z przekazanym projektem remontu, a także po uwzględnieniu zawartych w decyzji obostrzeń, jest dopuszczalna z punktu widzenia konserwatorskiego i nie wpłynie negatywnie na wartości chronione obiektu wpisanego do rejestru zabytków.

Cmentarz parafialny pod wezwaniem św. Anny w Piasecznie jest obiektem zabytkowym, ujętym w pozycji nr 103 w Gminnej Ewidencji Zabytków, przyjętej Zarządzeniem Nr UjA.0050.1.2016 Burmistrza Miasta i Gminy Piaseczno z dnia 25 lutego 2016 r. Wpisany został z nagrobkami do rejestru zabytków nieruchomości województwa mazowieckiego decyzją MWKZ z dnia 01 lutego 1991 roku A-1324:

- 1) historyczne: historyczna nekropolia Piaseczna;
- 2) artystyczne: walory plastyczne poszczególnych pomników nagrobnych (najstarszy z 1808 roku) i mogił (m.in. mogiła Powstańców Styczniowych 1863 roku);
- 3) naukowe: stanowiące wynikiem dwóch poprzednich; budynek jako dokument minionej epoki może stanowić przedmiot badań naukowych.

Uzasadnienie celowości wydatku, której kategorii nakładów koniecznych zgodnie z art. 77 pkt 7-9 oraz 16 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami dotyczy dotacja:

- 1) zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku;
- 2) stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenie w zakresie niezbędnym dla zachowania zabytku;
- 3) odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem charakterystycznej dla tego zabytku kolorystyki;
- 4) zakup materiałów konserwatorskich i budowlanych, niezbędnych do wykonania prac i robót przy zabytku wpisanym do rejestru, o których mowa w pkt 7-15;

Komisja Opieki nad Zabytkami w opinii znak UjA.4125.1.2026.PK z dnia 24 kwietnia 2026 roku skierowanej do Burmistrza Miasta i Gminy Piaseczno zaopiniowała pozytywnie dofinansowanie obiektu zabytkowego. **Obiekt wymaga bardzo pilnego remontu i uratowania przed dalszą degradacją.**

Wykonanie remontu pozwoli w znacznej części przywrócić historyczny wygląd obiektu, co korzystnie wpłynie również na zabytkową przestrzeń cmentarza parafialnego w Piasecznie.

Wnioskodawcą jest Parafia Rzymskokatolicka Św. Anny, Plac Piłsudskiego 10, 05-500 Piaseczno.

INSPEKTOR
mgr inż., inż. arch. Piotr Kalbaczek

NACZELNIK
Zespołu Urbanistyki i Architektury
Miasta i Gminy Piaseczno
mgr arch. Anna Kosińska-Atfia

Z up. Burmistrza
Miasta i Gminy Piaseczno
mgr inż. Robert Widz
II Zastępca Burmistrza
Miasta i Gminy Piaseczno